

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea” (4 pag.) 110 Lei pe an.
„Foaia Interes.” (4 pag.) 75 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 150 Lei pe an, — 75 Lei pe jumătate de an, — 40 Lei pe 3 luni.

Foaie pentru popor.
Apare **JOIA**
Director: **Ioan Moța.**

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoara).

„Standardizarea” cerealelor.

— Alegerea lor după bunătate. —
— Un lucru de folos pentru plugărie. —

Luat împrumut din alte limbi, cuvântul „standardizare” e necunoscut plugarilor noștri, deși îi privește așa de aproape. Il vor înțelege din cele de mai jos.

Cumpărătorii streini, cari duc cereale (bucate) pentru țările lor lipsite de bucate, — se uită mult la marfa ce-o cumpără, înainte de a o încărca și a o duce. Marfa frumoasă, grâul cu boabe mari, aurii și bine ales, îl iau cu amândouă mâinile, pe cel mestecat, bun cu slab, îl încungură.

Marilor proprietari le dădea mâna să țină mașini de curățit și ales grâul și mulți îl alegeau de sclipeau ochii cumpărătorului, când îl vedeau.

Azi, micii proprietari nu prea pot face acest lucru, ei nu vând cu vagonul, ci duc cu căruța, câțiva saci, în târg. Și grâul unuia se deosebește de al celui alt, după cum a fost sămânța ce a pus, locul pe care a crescut și după cum a fost secerat și treerat. Unul mai bunicel, altul bun de tot, altul însă slăbuț. Vine câte un negustor de cereale, adună și dela Stan și dela Bran, ca să facă câteva vagoane pentru export (dus în afară), dar marfa așa adunată, cu bună cu rea, nu e prețuită de cumpărătorul strein, care nu ia decât lucru ales, curat.

Și fiindcă acelor cumpărători prea li s'a îmbiat în anii din urmă marfă-mestecătură, s'a băgat de samă că ei au început a se întoarce de către România, — cea care era vestită pentru grâul ei frumos, — și îl caută în alte țări, unde îl găsesc ales de mâna întâi.

Acum statul intervine, ca să ajute acestui neajuns, care a început a face nume rău grâului României și astfel a-i primejdui un venit din cele mai însemnate ale ei... Vine cu legea „standardizării”, a alegerii, a împărțirii pe clase de bunătate a cerealelor, așa că mărfurile puse spre vedere și cumpărare, în porturile (stațiile de corăbii) ale țării, să fie toate alese și împărțite în cel mult două clase: unele de mâna întâi, bobul curat ca aurul și greu, și unele tot curate, dar mai ușoare, așadar mai prejos ceva decât cele întâi. Așa că cumpărătorul să nu aibă de căutat mult și de primit sau de respins, — pentru că cerealele slabe, mestecătură și adunătură, nu vor fi lăsate nici să intre în magaziiile cerealelor „de export” (de mers din țară afară).

Deocamdată se va face „standardizarea” numai pentru cerealele (bucate) menite pentru export, și a nume pentru grâul, orzul, seara și ovăsul îmbiat ori adunat pentru export. Mai puțin de un vagon nu se primește în magaziiile ori porturile de export.

Mai târziu se va cere standardizarea (alegerea și împărțirea pe clase

de bunătate) a tuturor cerealelor ce se duc spre vânzare, și pe piețele din lăuntru ale țării. Nu vei mai putea duce pe piață, decât cerealele alese și având dovadă (certificat) că au fost cercetate de cei în drept și așezate în clasele lor de bunătate.

E acest lucru de mare însemnătate pentru plugărie: Tot plugarul va ști, că numai cu bucatele bine îngrijite, alese, are omenie în târg, — și se va sili fiecare a sămăna sămânță de mâna întâi, căci aceea o să-i dea rod ales, și le va treera și le va îngriji, ca să-i fie fală a sta cu ele în târg, — și atunci va ști, că cumpărătorul nu se va întoarce de către el, ca dela o marfă gunoi, ci i-o va lua bucuros și i-o va plăti bine. Se va sili fiecare să fie un plugar luminat, pentru ca să aibă așa rod de pe pământul său, cu care să nu l mănăce rușinea în târg, — și, mai presus decât asta: marfa lui va fi mai bine plătită, ca cea slabă de azi, — așadar pământul însuși îi va aduce o răsplată mai mare pentru munca ce a pus.

În numerii viitori vom da amănunte din noua lege: Cum se face standardizarea, prin cine, unde?, și celelalte.

Parlamentul

s'a deschis azi Mercuri, 25 Ian. Nu avem încă știri dela deschidere.

Pe ziua de 24 Ian. comitetul conducător al Partidului național-țărănesc a fost conchemat la București și a luat hotărâri asupra luptei, care se prevede dărză foarte, împotriva guvernului și în Statul Țării, dar mai ales afară prin adunările cari se vor încheia cu Alba Iulia, care are să fie hotărâtoare într'un fel ori altul.

Alți studenți — „sălbateci!”

— Cei din Polonia —

Polonia e și ea roasă de plaga streinilor, printre cari cei mai simțiți sunt jidanii, — încât studențimea polonă e silită adeseori să iee măsuri „sunătoare” față de „colegii” săi streini.

Așa s'a întâmplat acum în 18 Ianuarie în Lemberg. Studenții Ucrainieni, vrășmașii Polonilor, merg mână 'n mână cu studenții evrei, împotriva săpânilor țării, a Polonilor.

Ce-au avut iară cu studenții ucrainieni și evrei, ce nu, — în numita zi, studenții poloni au ieșit în număr mare pe ulițele Lembergului, intrând și prin cafenele și restaurante, și cerând fiecărui tiner să se „legitimeze” (să arate cu dovezi, cine e?), unde dădeau peste un u-

crainian sau evreu, îl băteau până la sânge.

Poliția abia a putut face liniște, arestând pe câțiva dintre demonstranți.

Adunarea dela Alba-Iulia

se apropie. Martie e ca și aci. Știrile din țară spun, că va fi ca ne-alta de pân'acum. Numai din Bănat se spune că au să vină vre-o 200.000 de oameni, cu muzici și steaguri în frunte. Trenurile n'o să-i încapă, dar ei s'au pregătit alt-fel.

Din toate părțile Ardealului, va fi o răvârsare de lume, ca nici-odată.

Liberalii spun că, drept răspuns, au să concheme și ei adunări tot așa peste tot locul ca desmintire a celor național-țărănești. — Nu se prea crede.

Se începe ușurarea.

În urma îndemnului venit dela „Banca Națională” a României de care am scris în numărul nostru trecut, — toate băncile din Sibiu, în frunte cu „Albina”, au dat veste prin foi, către deponenții lor, că scad procentele după depuneri la: 12% celor cari lasă banii mai multă vreme și vestesc ridicarea lor înainte cu cel puțin 6 luni, pentru celelalte depuneri (ce le poți ridica ori-când) nu mai dau decât 10%. — Iscălite: 12 bănci, printre cari: „Albina”, „Banca Românească”, cele 2 Bănci săsești: „Allgemeine Sparkassa” și „Bodenkredit”, Banca de Scont, Banca „Oașia”, Chrisoveloni și celelalte.

Firește, scad și interesele după împrumuturi.

Alte bănci le vor urma. În 3 luni de zile, toate.

AUZI, AUZI!

— Ce nu știam noi? —

Un ziar englez, vorbind în numărul său dela 12 Ian. despre stările din România, arată câte minciuni încornorate se scriu în foile streine despre această țară. Ca pildă mult grăitoare spune următoarele:

„Nainte cu 2—3 săptămâni (așadar prin Decembrie trecut) se adunaseră la București numeroși ziariști americani și englezi, în vederea izbucnirii apropiate a revoluției (despre care ei aveau să scrie foilor lor), pe care o vestise ca sigură corespondentul lui „Daily Express”... (din Londra).

„Ciuda acestor gazetari a fost plină de haz, când au văzut ce desăvârșită rindială și pace e în țară”.

Putem înțelege din asta, ce ne-rozii se scriu în foile din străinătate despre stările din România. Și aceia le cred...

Lupta de răsturnare.

Să se folosească și mijloacele oncrecum revoluționare? — Unii din conducători le-ar vrea — alții nu.

Ce spun dnii Vaida-Voevod, Mihalache, Iorga și Maniu?

În legătură cu adunările partidului Național țărănesc, cari sunt totatătea încordări de răsturnare a guvernului, — mulți fruntași ai partidului și-au arătat părerile lor, că ce ar trebui făcut, dacă guvernul tot nu vrea să plece.

Dl Vaida.

Cel dintâi și-a spus cuvântul, mai săptămâna trecută, dl Alex. Vaida-Voevod, vicepreședinte al Partidului, prin o gazetă din București, „Lupta”, ajungând a aduce aminte guvernului, că în Ardeal mai e în popor sânge de-al lui Horia și Iancu! Adecă o amenințare cu revoluție, dacă altfel nu merge.

Dl Mihalache,

alt vicepreședinte al Partidului, a spus-o în adunările din Moldova, că partidul trebuie să treacă în lupta sa, dela împotrivirea pașnică de pân'acum, la împotrivirea „activă”, (cu fapta!), anume când afli că și-se face o nedreptate, un lucru peste lege;

— „Vom pune în neputință pe jandarm a se folosi de arma sa!” (adecă li-i desarma);

— în neputință pe primar să fure certificatele, (adecă să mergi peste el și să i le iei);

— în neputință pe judecător de a fura voturi (adecă: dacă gândești că nu e la locul lui, să-l dai afară de acolo!)

— în neputință poliția de a împedea adunările și manifestațiile (adecă să nu te supui ei, ci să mergi înainte!)

(Iar mai încolo e vorba să se treacă și la „rezistență” față de dările statului: să nu le mai plătim, dacă în capul țării e un guvern ajuns acolo fără lege dreaptă!, — și altele).

Așadar o pornire și asta spre răvârtire, — pentru a ajunge la răsturnarea guvernului.

Dl Iorga.

Dl Iorga s'a alăturat în timpul din urmă de nou la național-țărăniști, dar numai în ce privește „lupta de răsturnare” a acestui guvern, în ce privește o conlucrare după-ce s'ar fi ajuns la guvern, nu s'a vorbit, și dsa nici n'ar primi să intre în guvernul național-țărănesc.

Aflând de ce au spus dnii Vaida și Mihalache, dl Iorga a scris:

„Cine poate vorbi de mișcări revoluționare? Ori-și ce, ce s'amână a „revoluție”, este, în România, un lucru peste putință, și mai ales o neputință morală. Aici în vechiul Regat, a fost cu putință o singură revoluție (la 1907): cea pentru pământ. În țările alipite, nici o mișcare cu gând tulburător, nu o va încerca nici un om cuminte!”

